

Osculum PACIS.

CONCIO

AD

CLERVM

Habita

EXONIÆ,

IN

Trien. Visit. R. P. ac D. D.

J O S. H A L L

Episcopi Exon.

Ab H. B.

LONDINI,

Per J. RAWORTH pro N. BUTTER,
Anno Dom. 1641.

Harvard College Library
Duplicate Money
March 19, 1948

Amplissimo viro
THOMÆ LUTTRELL
de Dunstria Castella Armigero
Custodi Limitis, Custodi
Pacis Pacem &
felicitatem.

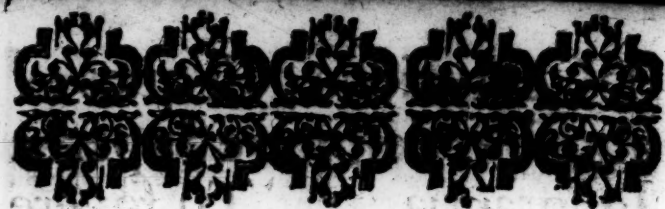
 Rorsus obfirma-
bar in prælum,
nec pacisci mihi
libuit cum Thuris
piperisq; venditoribus. Sed
vide quanti faciam vel ap-
probari à tanto Viro ut es
Tu. Sistent Aliqui & sene-
scunt in umbratili illa Ma-
jorum Gloria, cum Vappæ
ut sint Indigni genere &
A 2 præclaro

præclaro nomine tantum
Insignes——ne pilum viri
boni habeant. Alii Nemi-
nem Deorum venerantur
præter Æsculanum, &
quod habet Orator, nil
prorsus aliud curant nisi A-
gros, nisi Villulas, nisi Nu-
mulos suos. Tu Sanguine
clarus & Patrimonio, splen-
didum Nobilitatis orna-
mentum, accuratiorem Rei
literariæ suppellectilem
Tibi comparasti. Magna
tua est in Theologiæ Can-
didatos propensio, & de illis
benemerendi Studium. *Di-
ligis Gentem nostram, ut Ihi*

de Centurione. Et quos ex
alto solet despiciere Superba
Ignorantia, *hos* Tu fovere
soles & ornare. Quare præ-
misi Tibi tenue hoc Officii
erga Te mei testimonium.
Reliqua brevi subsequen-
tur. Subsequentur inquam
si in tam luctuosa Rerum
omnium facie Locus ali-
quis Libertati relictus erit,
& licebit eloqui. Deus Op.
Max. Te, Tuos, Tua feli-
citet. Vale.

*Amplitudini tue
addicisti.*

HEN. BYAM.

Perlegi Concionem hanc ap-
prime elaboratam ad Clerum
Exon: habitam, eamq; dignissi-
mam arbitror, ut in publicam
Ecclesie utilitatem excudatur.

Ex Aedibus Lon-
din. die Nov. 5.
1640.

JOHAN: HANSLEY
R. P. D. Episcopo
Londin: Summo
Anglie Thesaur:
Sacel: domesticus.

OSCULUM PACIS.

S. MAR. cap. 9. v. ult.

*Habete in vobis-ipsis Salem, & Pacem
habete inter vos mutuo.*

POST angustias per-
secutionum, amis-
sam libertatem, vul-
neratam existimati-
onem, post improp-
ria & suggillationes.
Sancti Matth 5. sequitur, *vos estis Sal.*
& hinc post detruncationem manus,

abscissionem pedis, & vulsuram oculi, sequitur Textus, *Habete Salem*. Ita formati sumus a natura, ut fastidium pariat omnis Difficultas. Iacturas & dispendia aliorum tanquam ex Arce intueri cupimus ipsi Lucriones & incolumes. Nec patitur ferrea hæc Generatio Mammoni emancipata Apostolicam illam perfectionem de Relinquendis omnibus propter Christum. Sin autem ad illud *Bernardi* deveniendum sit *ure, seca* : Si dilanianda caro, dilaceranda ossa, si carcer, si equuleus, si Tortor: *pellem pro pelle*, ut juratus ille nostri generis inimicus, cum Titanibus ipso Olympo bellum indicimus: architectabimur voluptates, & ruat Cœlum. Et tamen qui non accipit crucem suam, & sequitur Christum, non est Christo dignus; & qui præsentis vitæ consulit, perdet futuram? *Durus sermo, levidense fercu-*

lum pro collapsō stomacho, & tam insipidum esculentum deposcit Salem. Nihilosecius si pro grato velimus nos haberi Sacrificio, Igne, sumus saliendo, quomodo Omnes Sale Oblationes in Lege Mosaica. Et quod Psalmista, Transeundum per ignem & aquam ut educamur in loca refrigerii. Et si qua spes est perveniendi ad Cœlum in Curru, igneus erit ille Currus, quomodo *Elia. 2 Reg. 2. Sanctis Paulo & Barnaba attestantibus, per multas tribulationes oportet nos intrare in Regnum dei. Verissime tam acetosa, qualis hæc, Doctrina dubias animas & instabiles anhelare faciet, si non referre pedem, cum illis in sexto Sancti Johannis, vers. 66.*

At ego aliam vobis *Salutarem* commendaturus sum, eamq; igneam, *Ignem veni mittere in terram S. Luk. 12.*

Sanam scilicet doctrinam, & sinceram verbi promulgationem. Quare legimus Spir. Sanctum apparuisse in forma Ignis, *Actorum* 2. qui consumere solet & decoquere, perpurgare, illuminare, & quod magis accedit ad naturam Salis, a tabe defendit & putredine.

At Textus.

Habete in vobis Salem.

Salem, non *Ignem*, ne plus satis incallescatis.

Et tamen *Ignem falsuram*, ne infatuati ad nihilum valeatis.

1 *Salem*, ne parasitemini seu palpetis.

2 *Pacem*, ne admordeatis.

Vtrumq; in Textu, *Salem*, *Pacem*.

1 *Salem*, ἐν ἐαυτοῖς.

2 *Pacem*, ἐν ἀλλήλοις.

Salem ad exsiccandum fœces peccati.

Et tamen *Pacem* ut omnia fiant in

Osculum Pacis.

5

Primum, excitat remissos & jacentes.

Secundum instruit, dirigit excitatos.

Habete salem, clamitate, intonate, coarguite, corripite, sed *ὡς ἀδελφοί*, sed omnia in pace, omnia propter *pacem*. 2. ad T
c. 3.

Scriptum est, S. Matth. 5. *Vos estis sal terræ*, ac si dixisset salvator. Estote Mundo quod sal est carni. *Æternitatis estis salitores* (ut loquitur *Hilarius*) condite ergo; voce & vita exsiccate humores carnalium operum, antevertite foetoribus, compellite sapiant quæ sursum, nam estis Sal. et Textus. *Habete Salem.*

Imo illud *Habete* non sufficit, nec *Habete pro aliis*. Quamvis Candelæ instar conficiatis vos et conteratis, nihil non agentes pro conditura Hominum et salute: sed *Habete in vobis ipsis*. Quomodo postea Apostolus,

im. Attende tibi & doctrinæ nec sis.

— — — — — vice cotis acutum

Reddere quæ valeat ferrum exors ipsa secandi. *Judas* ejicit Dæmonia: *Balaam* vaticinatur; & multi multas virtutes possunt edere in nomine Christi, quibus nulla pars, seu sors in meritis Christi. *Habete ergo Salem in vobis-ipsis*: nec satis sit cum Scopulo vel Indice aliis monstrasse viam, sed sitis prævii, sed ductores. *Exemplaria estote fidelium in sermone, in conversatione, in charitate, in spiritu, in fide, in puritate.*

im. *Post semper primo loco appositum Salem sequitur pax* tanquam ferculum. *Habete pacem*: imo illud, *Habete* de vi verbi diminuit ^{significare}, id quod *Beza* alicubi convertit in *pace agite*. *Nostrates etiam In pace degite*. Denique ut oportet *pacem habere*, & *τὸ πρῶτον εἰρήνην* agere. Ita et *Habere inter*

Cor.
r.

Osculum Pacis.

7

nos mutuo : sive prolatare quis velit ad *Domesticos fidei*, sive restringere ad *Legatos illos* quorum speciosi pedes Rom. 15.
eò quod evangelizent pacem. Si fieri potest quantum in vobis est cum omnibus hominibus pacem habete. Ad minimum εἰρηνέετε ἐν ἀλλήλοις.

Semel et summatim. Habemus hic facultates et τὴν χάριν *pastorum* : Habemus etiam utilitatem et profectum Auditorum. Quales in Nobis-ipsis. Quales erga alios, ut et nos-ipsos servemus, et eos qui nos audiunt.

— *Hæc meta, hic terminus esto.*

In 2. *Levit.* Tres Regulas statuât Deus Sacerdotibus Sacrificaturis observandas. *Primo*, non affumeret *Fermentum*, cujus ea est natura ut inficiat et subacidam reddat totam Massam, Quare Salvator impiam et contagio-

sam pharisæorum doctrinam, quorum Scholia & commenta (verè cōmenta) sæpius corruperāt Legem Dei et violaverant *Fermentum* appellat.

Nec Acredinem solum inducit, sed et turgere facit et intumescere. Ergo Christus S. *Mar.* 8. videte (inquit) et cavete a Fermento Phariseorum, quorum eò usq; gloriosa sese extulerat arrogantia ut omnibus aliis detraheret, suarum laudum præcones acerrimi.

Secundò interdictum est *Mel*. De nullo melle adolebitis. Sane quamvis dulcescat in Ore, amarescit in Stomacho et Choleram gignit. Choleram dico, illu n illum suavissimæ pacis implacabilem inimicum. Et probabile est *Salamonem* id recogitasse,

Eccl. 25. *Mel multum comedere non est bonum.*

Dehinc quamvis ea sit natura Mellis ut computrescere corpora haud facile sinat, et multo eo solum nomine (teste

Osculum Pacis.

9

Coelio) evaserint Polychronii quod *Mellis* cibo assiduè uterentur. Cedat tamen necessum est antiquo illi *A-* ib. lib. cap. 1.
micitie symbolo, cedat divino *Sal*, cu-
jus unius ope putrescentia corpora
per secula aliquot quasi sarta tecta per-
duraverint.

Et hîc admonendus est mihi qui
foris est Gnato, ille glabræ linguæ pel-
licator, admonendus est, ut pro *Melle*
apponat *Salem* Convivis suis. Desinat
per Christum consuere pulvillos sub Eze. 13.
axillis populi, loqui placentia, pro. Isai 30
mittere *Pacem*. Non *fermentum*, non Hierem.
Mel in *Mosaici* Sacrificiis assumere li-
cuit sed *Salem*. *Quicquid obtuleris Sa-*
cificiis Sale condies. In omni oblatione offe-
res Sal.

Vos optimè nostis quantilla sit dif-
ferentia illa veteris novique Testa-
menti : et quod Zeno ille dixit de
Artibus, *vetus* compressis digitis pug-

noque simile : *Novum* palmæ vel manui dilatatæ. *Vetus* est *novum* involutum, complicatum. *Novum* est *vetus* replicatum, expositum, et enodatum.

In Ceremoniis illis planè videbimus esse aliquid infra corticem, nec ita institutæ erant, ut in tempore penitus interirent, (cum nec umbræ adventu solis evanescant) sed significativæ erant, sed prænunciæ. *Mortuam* dicimus illam Legem in quantum Lex; sed vivit, efflorescit tanquam Dux & *Χειρὸς ἁγίας* ad Christum adducens.

Levit.
in.

Theodoretus ait ideo præcepisse Deum Sacerdotibus Sacrificia Sale conspergenda, ut inde discerent *dijudicandi Artem*: hoc est Discretionem et prudentiam suam cuique tribuendi: Deo optimo maximo maximè optima offerendi. Et hoc (inquit) Sale carebat Sacrificium *Cain*, non excerpfit, non

selegit quæ oblaturus erat, non quomodo frater suus, qui de primogenitis, & de Adipe obtulit, scilicet *De optimis optima*, ut *Chrysostomus* : sed quæliacunque quicquid prius occurreret, & ille facilius comparceret. Quare ad coercendam hanc Mortalium sordiam, tenacitatem et sordes, Deus in Lege sua edixit *Salem*, Hoc est discretionem et iudicium, sine quibus fatua redduntur et insipida quanta quanta Sacrificia.

Et hunc Ego *Salem* vobis commendaturus sum, Apostolicam illam sapientiam, cœlestem philosophiam, solertiam officio nostro congruam & congruentem ne Convivæ nostri aut dimittantur ieiuni aut pascantur filiquis.

Habete Salem.

Mare suppeditat, terra suggerit *Salem* copiose. Quamvis *Hilarius* : *Sal*, In S. M.
c. 10. 4.

inquit, ut arbitror Terræ nullum est,
 Quomodo ergo Christus Apostolos
 suos *Sal Terræ* nuncupavit? Sed pace
 tanti viri, *Plinio*, *Chromatio*, experi-
 entiae credendum est. Sicut e Salinis,
 ita et Salem fossilem habemus. Reco-
 lo igitur. Mare suppeditat, Terra sug-
 gerit Salem copiosè. Sal autem ille
 Discretionis & Iudicii quem *noster*
Ordo postulat & Officium optandus
 alicubi facilius quàm inveniendus
 est.

Habemus, id quod Antiquitas
 noluit, expuit, condemnavit, Habe-
 mus nonnullos ad Sacros Ordines,
 sine Titulo, sine merito promotos,
 Adolescentes, inflatos, barbaros. Sed
 nihil est audacius Ignorantia. Quare
 isti pulchræ virtutis pessimi pictores
μεταπορεύτες τὸ βίηματος, δυνάμει in Scriptu-
 ris inflectunt & detorquent perdi-
 tē. Isti Classicum canunt cum Bichri,

& quoniam omnes aditus ad Ascensum sibi præclusos vident, Reliqua spes est in turbidis Aquis expiscandi. Isti venenum Clericæ Ecclesiæ, vel si placet, Homines præteneræ Conscientiæ (quamvis hoc vulgari nomine contentus vix sim) Isti inquam, ferre non debent, perpeti non possunt *Pallium Sacrum* Episcopi, superpellicium Presbyteri, Anulum, pileum, et multa alia Antiquitatis symbola, sint licet prorsus innocua, nonnunquam significativa, sæpissimè splendida signa, addo et necessaria Graduum, Ordinum, et Hierarchiæ in Ecclesia Christi. Verbo quæ dixit *Nazianzenus* de Discordia, in hac hominum calluvie hîc habetis. *Hoc illud est quod ut plurimum membra divulsi disjunxit fratres, urbes turbavit, furia vit populos, Nationes armavit, Reges, Sacerdotes, parentes excitavit,*

Tom. I.
Orat. 7.

Ecce. Hic apud se sunt. Hic dominantur. *O Latera !* nil videmus nisi *Salem*. Imo quod Rex ille *Exæ* 7. Argentum, triticum, vinum, omnia in numero, pondere et mensura : sed *Salem* sine mensura dedit. Isti *Salé* suggerunt, *Massam* salis, sed amarulenti, rancidi, infatuati, et præterea nihil. Sed mittamus hos aliquantulum.

Ad vos me converto.

—— Quibus arte benigna:

Et meli ore luto finxit præcordia
Titan.

Qui et *Salem* habetis , & infusos plebis mores *Sale* vestro condire soletis. Qui vosmet instar *Salis* eliquatis, et more *Candelæ* conficitis ut *Gregem* vobis commissum a tabe defendatis , e tenebris *Ignorantiæ* eruatis, et tanquam puram et castam *Virginem* sistere *Domino* vestro va-

leatis. Vos nostis et agnoscitis illud *Chromatii*, *Sal Terræ indiscrete omnibus inseruit*. Regi, subdito, Diviti, pauperi, servo Domino. Sic et cœlestis sapientiæ verbum omnibus est ad vitam necessarium: nam omnes egent Gratia Dei, &c.

In 5. cap.
S. Matth.

Imperii vestri terminos, vel, si vultis, *Ministerii*, calletis optimè: pax, pax non erit vobis pro Themate. Mercenariorum est illa provincia et Palponum, qui cæmento rudi et insullo parietes obducunt. Quare comparatis et *virgam Discretionis & Man-*
nam dulcedinis, cum S. Gregorio. Et Sermo vester cum Gratia semper et Sale conditus est, et scitis quomodo oporteat vos unicuique respondere: *Faclo ejus, si verbis tacuerit*, ut *Anselmus*. Comprobatis dictum illud (licet *Iansenii*) non opus est multo Sale sed efficaci: virtus concionis non co-

Moral. li.

S. Mt.
n. 4.

sistit in verborum multitudine sed pondere. Tenetis illud *Sancti Hilarii*, *Salix se uno continet ignis & aquæ elementum*, & est revera unum ex duobus: Hoc est, quid tertium ex utroque coalitum. Est Aqua, ne plus satis incalescamus; est Ignis ne tanquam frigore obtorpeamus. Qui Salem habet; *Omne tulit punctum*. Ergo, *Habete Salem*.

2. 20. 28

dig.
rd. c. 1

Sed & illud *Habete* (ut diximus) non sufficit: nec *Habete pro aliis*: sed *Habete in vobis-ipsis*. Audistis modò quid Apostolus præcepit suo *Timotheo*, *Attende tibi & Doctrinæ*. Simile illud est quod *Ephesinæ*, *Ecclesiæ* Presbyteris edixit discessurus. *Attende vobis-ipsis & toto gregi in quo vos Spiritus Sanctus constituit Episcopos. Vobis-ipsis & toto Gregi*. Ego solum dicam quod *S. Ambrosius* & suis verbis dicam. Non mihi met prærogativam

Scientiæ, si hæc meis confacerdotibus Charitatis intuitu prærogem, vendicabo: aut vitæ perfectæ me esse profiteor, cum de vita perfecta alios moneo. Sed potius cum hæc ad illos loqui audeo, simul cum illis quæloquor, audiam. Et paulo post, Quod Cap 3. sumus professione, Actione demonstramus: ut nomen congruat Actioni, Actio respondeat Nomini, ne sit Nomen inane & Crimen immane: Honor sublimis, vita deformis: Deifica professio, illicita Actio: Religiosus Amictus, irreligiosus provectus: Locutio Columbina, & vita Canina, &c.

Idem alibi. Non agnoscent superiorem Consilio, quem vident inferiorem Moribus. Imo ipse Orator ex naturæ promptuario non dubitavit dicere, Nihil minus ferendum esse De Offi quam rationem vitæ ab alio reposcere In verro eum qui non possit suæ reddere.

Quare nos colligamus, & qui simus,
& quid facere debeamus, considere-
mus, ut homines nos non solum au-
diant, verumetiam libenter studio-
seq; audiant. Legantur Consilia no-
stra non in verbis tantum, sed in Mo-
ribus. Et quod *Nazianzenus* de Ma-
gno *Basilio*, *Doceamus vel tacendo.*
Denique ut Ille, *præbeamus nos viros*
Bonarum Artium, Bonarum partium.

Orat. pro
l. Cælio.

Sinite Monitorem.

Qui monet ut facias quod jam facis,
ille monendo

Laudat. — Ita præconem
habetis Laudis vestræ, non calumni-
atorem seu incusatorem sœcordiæ.

Sed ad alteram pensi partem con-
tendendum est. *Habete Pacem.*

Non immeritò queritur Magnus
Ille Augustinus, *Habere multos lin-
guam auream & cor ferreum.* Et cla-
rissimus Ille *Clarevallensis Abbas*, non
pacidicos, sed pacificos commendari:
non

non blaterantes Pacem sed actitan-
tes Coronam vitæ reportaturos. —

Quoniam isti *primum & ultimum, sal-
ve & vale*, Epilogum illum disceden-
tis, ac etiam Exordium redeuntis
Christi pensitant & meditantur *pax
vobis.*

Profectò pax est *ἡσυχία* ut E-
lias Ille. Et Cyrillus *Discordiam* nil
aliud esse quàm *Mortem* meritorè pro-
fiteretur. Sed *Duplex* est *pax* & neu-
tram planè volumus. *Pax Impiorum*
& *pax cum Impiis*. Hanc periculi ple-
nam, Illam insanix videmus. Hanc
dubiam & culpabilem, Illam alteram
odiosam & detestabilem.

De *pace Impiorum* quid dicemus?
Illi nusquam Gentium magis sunt
Inquilini quàm domi apud se. Et
siquid *Gratix* fidei-ve habeant
(quod non potest non esse perexi-
guum) tantillum id facilitati & Cle-
mentix aliorum, non Conscientix

Apud N
zian. tom
I. orat. 1
tom. 4.
Ep. 7.
Cler. Co
stant.

propriæ aut rebus benè gestis ascribendum est. Flagitiosè vivunt & securè; etiam sponte obcæcati & ipsâ Senecæ puella cæciores non cogitant: imminentiâ mala & calamitates brevî adventuras non prospiciunt.

Amant (inquit Prosper) *languores suos, & pro sanitate habent quod agrotare se nesciunt.* Tales expergefacerè, excitare non contendimus. Cauterius resectam habent Conscientiam, cui preciosissima malagmata mederi nequeunt. Formam hîc quandam videmus *Pacis* sed fucosæ, brevis & perluctuosæ. Imo quod Ille *Stupor non virtus est.* Nil magis dissidet à pietate quàm Cor lapideum. Hîc habemus illud Hieremiæ *pax pax & non pax.* Non illam Salvatoris pacem relinquo vobis. Pacem illam meam do vobis; non illam Sancti Pauli (Dei dicerem) *quæ omnem superat intellectum,* sed qualem *Mundus dat fallacem,*

esp. ad
ap. Gall.
6.

ico orat.
o domo
2.

fallacem, vanam, brevi perituram.

Quare *Habete pacem*, sed non *Mundi*. Nec illam *Impiorum*, nec hanc cum *Impiis*, de qua modò dicturi sumus.

Non tollo penitus omne consortium aut commercium etiam cum sceleratis & flagitiosis hominibus. Alioquin scilicet è Mundo exeundum esset (ut Apostolus ad Corinthios) *Ita* ^{I Ep. 5.} *que non sine foro, non sine macello — cæterisque commerciis cohabitamus in hoc seculo. Navigamus & nos vobiscum, & militamus & rusticamur & mercamur. Miscemus Artes, opera nostra publicamus usui vestro. Ita Tertullianus Ad Gentes.* ^{Cap. 4.}

Imo adsumus illis, & adsumus in conventu frequentes, sed quomodo *Prosper*; *Spe correctionis*, non *consensu malignitatis*. Plus dico, *Amamus*. Sed *Gnari naturam errantem dividere à*

vitiis. Omnia suscipienda, peragen-
 da *Amore compassionis non Approbatio-*
nis. Quantum ad sustentationem natu-
ræ non ad fomentum Culpæ, ut Aquir-
 nas. Si fieri potest (inquit Apostolus)
 quantum in vobis est cum omnibus
 hominibus in Pace degite. Quantum
 scilicet proposito vestro & fidei ve-
 stræ convenit; ut Origines. Quan-
 tum Dei Gloria, professio nostra, &
 Religio Christiana patietur. *Habete*
Pacem.

Nihil hic mihi de exterraneis ca-
 lamitatibus dicendum est, & quo-
 modo *Equus* ille *rusus* jamdiu exiit
 ferociens citatis gressibus, cujus *Mo-*
derator districto Gladio *Pacem* è ter-
 ris sustulit. Imo quod *Abrahamo* ac-
 cidit conflagrante *Sodomâ* intueri
 possumus fimum vicinarum Regio-
 num ascendentem sicut fimum for-
 naxis, *Urbano* illo alicubi folles arri-
 piente scintillas sævitix & feritatis
 susci-

a. 22. q.
 l. art. 2. ad

Ep. ad
 Rom lib. 9.
 p. 12.

suscitante, inflammante. Sed hoc nomine, ut multis aliis, maximas tibi Omnes gratias agimus, *Amplissime præsul*, majores etiam habemus, quod tantam — *Inurbanitatem* suggillare, contundere, ~~solidere~~ non dubitasti.

Sed mittamus exterraneas illas Calamitates, quamvis etiam ex illis uberimam nobis exultandi, ac etiam Gratiarum agendarum Segetem comparemus. Cum videamus tanquam jamdudum decantata illa Troiæ incendia, Aedificiorum subversiones, Agrorum depopulationes, Virginum ac Matronarum stupra, promiscuæ plebis trucidationes, Gladiis & incendiis undequaque truculenter grassantibus.

Nos interim — *O nos felices!*

— *Bona si sua norint*

Angligenæ —

Nos securè consedimus sub vite nostra & sub ficu —

—Et Deus obtulit

orat.

Larga quod satis est manu.

Filii nostri sicut plantæ generosæ, filiæ sicut anguli politi in structura Templi, Promptuaria plena, oves feracissimæ, Boves præpingues, nulla irruptio, nulla eruptio, denique nulla querela in plateis nostris. Beatus populus cui ita est. Beatus populus cuius Iehovah est Deus. At tamen Nos inter Nos officium illud Pacis & Concordiæ exequi & tueri debemus.

Habete pacem inter vos mutuo.

Sic sane. Nihil Mortalibus à Deo immortali præstantius dari, nihil ab ipso homine optabilius expeti, quàm pax, potest. Sed quæ pax illa erit? vel quomodo pax cum, ut Jehu, Scortationes Iezabel & veneficia ejus abundant plurimum? Cum Præpotentes & Subdoli, Opulenti & Vulpini, Venator Nimrod & veterator Achitophel fratres suos inescare, prædari,
&

& obruere allaborent ?

Ita Inimici hominis domestici ejus.

Et non tam extraneus seu transmarinus hostis aliquis pertimescendus est, quàm sint illi, quibuscum vivimus & victitamus, præcavendi. Suffitum illum qui *Vespasiani* matulas edulcavit pro tam grato habemus thymiamate ut omnem arbitremur quæstum esse pietatem. Et *Vedligalia* pro Diis colimus & veneramur.

—— *Sic pars vilissima rerum*

Certamen movistis Opes. ——

Atque eò insanix processit pars hominum maxima ut sese emancipare non vereatur *Generationi* cujus Prov. 3
Dentes sunt Gladii, & cultri Molares 14. 15.
ejus : seu *Sanguisugæ* cujus *duæ filix*
nil nisi Affer, Affer, clamitare didicerunt. *Bulbus* aliquis seu *Stalenus* Cic.
tertiam Hæredii partem deportabit,
vel altera illa Reipublicæ pestis.

Non missura cutem nisi plena cruoris
hirudo.

26 *Osculum Pacis.*

birudo. Fœnerator potius quod reliquum est prædiorum deglutiet, quàm quis Alicui in Aliqua re cedat, quàm ulciscendi libidinem remittat, quàm fraternè agat & candidè. Sed morosè, injuriosè, crudeliter omnia. Ita non potestis dicere Pax huic domui, aut Pax Dicta erit, non Data ut S. Hilarius. Quoniam ad vos revertetur, quibus dictum est, Habete pacem inter vos mutuò.

*Quare, Ad Aream Ecclesiæ accedite, & si qua spes Pacis & Concordiæ in Loco Sancto commoretur, studiosè diligenterque circumspicite. Vide-
te mecum si Avidia & Impietas sacra Majorum Monumenta cum vi & impetu non harpagaverint. Si veneranda patrum Donaria violenter non arripuerint. Si Augusta & sacrata Pietatis Legata, immunitates & privilegia non derurpaverint. Si ullum sit Officium tam sanctum atque solenne,*
quod

quod incredibilis non-nullorum Avaritia comminuere atque violare non est ausa.

Ita, Nobis quicquid potuit vis, & in- Cic. O
juria, & sceleratorum hominum furor post R.
detrabere, eripuit, abstulit, dissipavit.

— Fuit hæc sapientia quondam pub- Horat.
lica privatis discernere, sacra profanis.

At hodiè Canes venatici odorantur, venantur, devorant omnia. Ipsa Delubra (instar Ferris) depeculantur. Atque Ornamenta Templorum, quæ non solum visere sed & venerari Patres nostri solebant, auferentes, Sua facere, hoc est, exaugurare non verentur.

Nemo mihi posthæc de Appio Lactan
Clauio, Fulvio Censore, Pyrrho Rege, 2. c. 8.
aut Q. Cepionis exercitu ad Oppidum A. Ge
Tholosanum renunciaret, quorum nefaria facinora instans & memorabilis ultio subsecuta est. Multis nostri Sacriligiis Occalescunt. Vindictæ dilatio 3. cap.
audaciores

In Ver. audaciores reddidit, adeo ut omnes mortales compilationis & Impietatis jam non *Vestigia*, sed ipsa *Cubilia* videre possint.

San. 10. Quid dicam de Resectione vestium ad nates, & *Ammonitica* barbarie? Quid de Invidentia illa & Odio plusquam *Vatini*ano, quo tanquam Tempestate abrepti quidam Homines, insaniunt, insurgunt, insectantur Justissimas Reverendorum Præsulorum Jurisdictiones & Censuras? Amplitudines Basilicarum & proventus? Geminatam Graduum mercedem, Gemina Parochorum Sacerdotia? Adhæc, post multa vulnera (*C. Fimbria Scævula* Diem dicit quod non totum Telum corpore recepisset. Tantillum id præsidii quod nobis ad commodè vivendum luperest, & quod multis (proh. dolor!) locis consistit in tenuioribus *Salariorum* Reliquiis, hoc est *raris* post copiosam messem *Spicilegiis*.

legiis: Tantillum id satis superque
 judicat Invidia. Imo & egregii isti
Decimatores expectant gratias: & nos
 habemus; sed quales olim *Romanis*
Antiochus Rex, cum magna Regni
 parte cedere jussus est. Benigne, dixit,
 sibi à Populo Romano esse factum,
 quod nimis magna procuratione li-
 beratus *Modicis Regni terminis utere-*
tur.

Orat. p.
 Deiotar.

Profuit olim dicere *Civis Roma-*
nus sum, & Apostolus *Paulus*, *Act. 22.*
 huic legi *Porcia* nonnihil debuit. Sa-
 cerdotum Indulgentiæ longè plures
 erant, & multò æquiores, si ad Patrum
 Consilia, Regum Diplomata, & ip-
 sas Orbis Consuetudines provocare
 liberet. Hoc solum dicam, non est
 ulla sub Coelis Natio, non est Popu-
 lus aliquis, quem magnus ille Mundi
 Oculus suo perlustret ambitu, non est
 Ethnicus, non est Mahumetantis qui
 suos non revereatur Sacerdotes, qui
 eosdem

eosdem in magno non habeat honore & admiretur. Cum illos ipsos pro quibus nos quotidie oramus, quibus *Pharmacum* illud Animæ & Corporis Sacrosanctam Eucharistiam porrigimus, quorum Saluti pro viribus consulentes, ad multam sæpe noctem evigilamus, quos volumus & cupimus, æque ac nosmetipsos incolumes & Regni Cœlestis cohæredes: Illos, inquam, ipsos, obrectatores famæ, Direptores præsidii, perturbatores Pacis nostræ habeamus.

Veniamus igitur ad *Tribum* (ut dicitis) *nostram*; Hoc est ad clerum, & Legatos illos quorum speciosi pedes eò quod evangelizent *Pacem*. *Pacem* in Christo, *Pacem* Conscientiæ & Remissionis. Et videamus, num Legati ipsi habeant hanc nostram *Pacem*, *Pacem* *Concordiæ* & *Conversatio- nis*. Num ita in Pace Christo serviant, ut grati sint Deo & probati homi-

hominibus, num quæ ad Pacem faciunt, sectentur & mutuam ædificationem.

Habete Pacem inter vos mutuò.

Quæ Deus conjunxit, Homo non separet. Habete Salem, Habete Pacem pari passu ambulent. Sal symbolum est *Amicitia* (ut *Cælus*) unum ex multis coalitum Aquis. *Pax* filia ejus, unum ex multis coalitum Animis. Lib. 12.

Sed dic age quid fiet cum Vulpibus illis quæ faces in caudis portant? Capitibus licet disjunctæ sint & discriminatæ Sententiis, concinere tamen & quasi conspirare in Ecclesiæ tranquillitatem videntur. *Manasses Ephraim, Ephraim Manassem, simul isti contra Judam. Qui Primus in acie Exercitus & procinctu stat, cum juratissimus sit Hostis, & aperto Marte præliari consueverit, minus habet periculi, minus facessere nobis negotii potest.* Cu

Cum *Circulator* ille Pontificius *U-*
niversalem requirat *Obedientiam* sub
Anathema; hoc est æternæ *Salutis*
dispendio. Cum *Veros* adulteret *Pa-*
tres, aut supponat *Spurios*. Cum sol-
vat seu liberet *Subditos* *Legibus*, *Iura-*
mentis, atque aliis quibuscunque *Re-*
ligionis aut communis vitæ *Vinculis*,
facile deprehenditur *Cujas* sit, ipsa
vox prodit, & qui non talpa cæcior,
hunc *Minorem* natu fratrem esse &
Tyronem manifestò comperiet. *Glo-*
rietur de *Vetustate*, jactitet de *Apostoli-*
cis suis *Traditionibus*, & sub specie
tam acceptabili imponat filiis suis
quos *Vino* fornicationis inebriavit.
Nos tamen actutum indagantes *Pro-*
teum hunc, & larvam detrahentes,
esse eum (quod *Tertullianus* de *Prax-*
ea.) *Hesternum* aliquem manifestò
videbimus.

Sed instat infestissimus ille *Pacis*
nostræ perturbator, & quas eluere
non

non potest sordes, occulere elaborat.
 id agendo ipse *bonus* ut videatur, cum
 alios mordacitate sua & contumeliis
 inquinaverit. Hinc illa *Heshusii*, *Lindani*,
Pruteoli, *Bosquieri* & Aliorum.
Lutherum incubo Dæmone esse proge-
 nitum: Sæpius fuisse colloquutum
 cum Diabolo, ab eoque edoctum.
Calvinum Homicidam, virgis insu-
 per cæsum, & *Stigmaticum* gessisse in
 humeris inustum Gallix Liliū.
Bucerum non agnovisse Iesum pro
Messia, sed alium cum Iudæis esse
 expectandum. *Bezam* Epicureum,
 blasphemum Scurram, planè Athe-
 um, illos verè beatos prædicantem.
 Qui *Metus omnes & inexorabile fatum*
Subjiciunt pedibus, strepitumque Ache-
rontis arvari. *Angliam* oppletum Be-
 stiis Saltum Monstra alere humana
 specie. Esse Nos Bonorum Operum
 expertes, interim cælitus securos de
 Salute. Insignes cum Mezentio illo
 D Divorum

Divorum contemptores, hæreticos, furias, omnia.

Atque ita inter Nos & illos *χαρα* est, & *χαρα μεγα*, nec possumus illis Dextras dare Societatis. Nulla hîc Pacis conditio esse potest.

Sed geminæ erant (ut diximus) Voragine scopulique Ecclesiæ. Par illud Simile, Par dissimile. Nihil unquam fuit tam nobis contrarium, tam dispar sibi. De Pontificiis diximus. De istis quid statuendum sit, videre.

Scimus Omnes quales homines videri volunt & haberi. Sed quia tam acriter nobiscum dimicant, De rebus modicis & indifferentibus, Quomodo ipsi indifferentes sint & moderati planè non video. Et tamen Potestatem Regiam, Hierarchiam Ecclesiæ, Ordinationes Episcoporum, impositionem manuum, & hîis similia nemo sapiens in numero Indifferentium recensabit.

De cæteris, in Apostoli verbis,
*Testimonium illis perhibeo, quod zelum
 Dei habeant, sed non secundum scienti-
 am.* Quorsum enim illæ *Academia-
 rum* obrectationes? *Patrum* fastidia?
Homiliarum contemptus & despica-
 tio? Non Nemo est qui *Accurata
 Antiquitatis* scripta pluris non æsti-
 mat quàm *Penicillos*. Qui *Disciplinam
 Ecclesiasticam* humani *Cerebelli in-
 ventum* autumat. Qui *Sacrarum Pre-
 cum Lektionem* *Theatro* seu *Ludis
 Scenicis* postponit. Qui ementitur
 (sit Verbo venia) in sacros ^{antiquos} no-
 stræ *Codices*, continere eos *Multas
 tolerabiles ineptias*. Sed hinc lachry-
 mæ: Hujus *Præfultor Turbæ* (ute-
 rat oculissimus) vidit magnum *Ri-
 tuum* nostrorum numerum è *Romano
 Breviario* desumptum esse. *Pius* erex-
 it *Baptisteria*. *Adrianus* instituit *Su-
 perpelliceam*. *Higinus* voluit *Baptismi
 Sacris* interesse *Susceptores*. *Honorius*

T.

imperavit *Genuflectionem* tanquam
decentissimum Statum omnibus ad
Sacram Mensam accedentibus. Demus
omnia. Atque ita *Novus hic Termini*
nos quos *Antiqui Patres* posuerunt
non est veritus transilire. Et *Maiorum*
monumenta ipsa canicie veneranda,
& quæ Omnes pii in magno semper
honore habuere, inauditâ arrogantia
flocci facere non dubitavit.

Atqui Ego sic statuo Ampliss: viri,
Nemini unquam longius recedendum
esse à Romana Ecclesia, quàm ipsa ea-
dem recesserit à Christo. Et ad verita-
tem hujus Conclusionis doctissimi
viri *Bucerus, Gualterus, Martyr* nobis
suffragantur. Quare Librum ejus
flammi, Autorem ipsum Oblivioni
devoveo, Qui maluit *Mabumetanæ*
Synagoga quæ procul, quam *Romanæ*
Ecclesiæ quæ prope est in negotio Ri-
tuum & Ceremoniarum adhærere.

Et ne in pari scelere dispar sit con-
ditio.

Osculum Pacis. 37

ditio, idem esto Judicium de præcipiti illo Homulo: vel si mavultis, precamini illi mentem sanam in corpore sano, Qui *Amplissimum Præfulem* (cujus virtus in causa Religionis nunquam contremuit) palam laceßere non erubuit. *Hookero, Zanchio, Bullingero, Calvino,* nube Testium, imo Orbe Christiano Assertionem indubiam comprobante, *Ecclesiam Romanam esse membrum Catholicæ Ecclesiæ*, infirmum, morbidum, putridum, *Membrum* tamen.

Atque Ego non dubito esse plurimos in medio Romæ quorum Genua non curvaverunt se Baali. Eorum autem qui ceu impetu quodam & torrente opinionum abripiuntur, non idem de omnibus Statuendum est. Sed inter *Rastra & Rostra*, inter *Plaustra & Pulpita*, inter *Simplicem Credulitatem & affectatam Ignorantiam*, inter *Stivæ incumbentem*, &

D. H.
Exon

Tract
Iustifi
Z. Vie
post I
cium
sandri
Bul. in
pocap
Serm.

Cal.
104.
V. Su
of the
tende
ly Di
&c.

R. Ho

magnum illum *Semideum* in Arce S^{ti} Angeli intonantem discernendum est. Quod si quis, tenuissimo licet filo, ipsum *fundamentum* amplectatur, huic ego omnem spem Salutis præcidere non audeo, aut Januas coelestes obserare. Atque hic sanè Rivulus non è Charitatis solùm, sed & Veritatis fonte profluxit ac dimanavit.

Absit, Absit, Ego pro Impietate Patronus ut prodirem, aut Officium, tam Deo hominibusque invisum, in me susciperem. *Romana Ecclesia* suos habet nævos, errores, scelera. Laborat, & acuto morbo laborat. Sed *Excessit medicina modum*. Fere dixeram, nec sine comprobata Authoritate, *Excessit medicina Malum*. Non est hoc instaurare Sion, sed multiplicare ruinas in Hierusalem. Et egregii isti *Reformatores* viam Pacis non cognoverunt. Quare videntes & vitantes geminos hos scopulos, *inter nos mutuo*
Pacem

Pacem habeamus.

Atque hîc (proh dolor) nescio quis torremaggescit, & ex specu ac Barathro Discordiæ, Spiritum Contentionis excitavit, quem haud scio an Quis facile sedare & sopire queat.

Hic monstrat, remonstrat Alter, & fortassis acrius utrinque quàm par est, decertatur. Cum magna certè Animorum vi, nec sine stomacho ab hominibus alioquin prudentissimis res agitur.

Multùm, fateor, arridet mihi illud Oratoris. *Aut undique Religionem tolle, aut usquequaque conserva.* Quid non debemus facere pro tuenda fide & Pietate? Sed multa sæpe ferenda, quæ non laudanda sunt. Multa plus Disputationis habent quàm Atrocitatis. Multa ad Structuram magis quàm Fundamentũ pertinent. Multa Academiis relinquenda, non ventilanda Pulpitis. Multa cum discrimine s.

definiuntur, quæ sine discrimine nesciuntur. Vultis planius de causa quid cogitem? præclufit mihi os *Authoritas*: Amor Pacis non patietur referari.

Interim quis dabit *Capiti* meo *Aquam*, & *Oculis* meis fontem lachrymarum? Quis satis deplorare potest humanæ mentis cæcitatem? caliginem *Intellectus*? & per totam vitam nostram in rebus tum agendis tum credendis fluctuationes, perturbationes, & impotentias?

Audivimus reviviscere *Prædestinatos*, & quod magis est dolendum reflorescere, quibus ipsa *de Aeterno Dei Decreto* atque *immutabili* persuasio prodigiosam intulit incuriam & securitatem: Ita ut flagitia non obesse, bene actæ vitæ *Conscientiam* non prodesse stultè ac dementer prædicent. Audivimus *Godscalci Scholam* reædificatam iri, & jam jam abundare *Discipulis*, qui quidem ausi sunt

Abyssum

Abyssum illum *Misericordiæ* divinæ
sua orgya dimetiri, & angustis huma-
næ præsumptionis terminis coercere.
Audivimus etiam nonnullos tan-
quam ad commune incendium ad-
volasse, sed magno suo labore nil
egisse aliud quàm (quod est in pro-
verbio) *Clavum Clavo*.

Mihi quidem cum *Labieno* viden-
tur *Omnes Causam suscepisse antiquio-
rem memoria sua, quæ Causa ante mor-
tua est, quàm illi nati essent.* Sed (quod
Beatus Job) lignum habet spem : Si
præcisum fuerit, rursus virefcit, &
Rami ejus pullulant. Truncus ille
mortuus, si tamen mortuus, novos
indies emittit surculos. “Irridetur
“ (inquit S. Bernardus) simplicium
“ fides : eviscerantur Arcana Dei :
“ quæstiones de Altissimis rebus te-
“ merariè ventilantur : insultatur Pa-
“ tribus, quòd eas sopiendas potius
“ quàm solvendas censuerint. Ego

Orat. pro
C. Rabiri

Ep. 188.

autem

S. August. *autem in verbis S. Hieronimi, Dignabor ista nescire. Tu rationare, Ego mirabor. Tu disputa, Ego credam.*

Hor.

*— Quid æternis minorem
Consiliis animum fatigem ?*

Quod si quis aliter apud se statuat, fruatur per me Opinione sua. Imo tam Alta tam Abdita perscrutanti per tot difficultates & præcipitia gradienti sanum progressum, fælicem exitum comprecabor. Vos interim exoratos velim, quamvis Velle parum est, quare precor, deprecor, obtestor, In calamitosa hac combustione & incendiis, ne asportetis, ne funditetis Oleum. Sed cum omni modestia, mansuetudine, & animi lenitate tolerate, Alii alios per Charitatem. Cogitate Fratres vestros non cupiditate aliqua seu pravitate lapsos, sed Opinione tantum, eaque stultâ, magis aliquando quàm improba. Quare Voluntate simul sitis, quamvis Sententiis disper-

dispertimini. Si fieri potest & quantum in vobis est *Cum omnibus hominibus Pacem habete.*

Verus est apud Iudæos *Prophetia* vel (si vultis) *Diverbium*. *Elias corrigit omnia difficilia & dubia.* Quod Ego *Aenigma*, *Apostoli* verbis sic explico. *Modò ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus, & ex parte omnia agimus; postquam autem advenerit quod perfectum est, tunc, quod ex parte est, abolebitur.* Interim per Dominum Christum, & si fieri potest, *Habeamus Pacem inter nos mutuò.*

Memini quid S. Bernardus, Nil prodest si nos contineat una *Domus*, & separet *Voluntas* diversa. Plus Deus diligit *Vnitatem Animi* quàm *Loci*. Ecce sumus in Domo ista multi *Homines*, diversi *Mores*, diversa *Corda*, diversæ *Animæ*. Ita Ille. Avertat Deus hanc pestem, ne ipsis militibus ferociores inconfutilem Christi *Tunicam*

De modo
benè vi-
vendi. ad
for.

lib. 4. cap.
12.

nicam dilacerare, Imo quod *Irenæus*
Magnum & gloriosum Corpus Christi
 conscindere & dividere, & quantum
 in nobis est, interficere laboremus.
 Quodsi cui, instar Scurræ, Convici-
 um pro deliciis fuerit (quamvis ne-
 mo aliis maledicere didicit qui prius
 ipse non malè vixit) huic Ego *Sapere*
& Valere.

Agite ut omnia quasi dispersos
 Flores in unum fasciculum collige-
 mus. Tenetis quid Christus Leguleio
S. Lucae 10. Quid Scriptum est? quo-
modo legis? vade & tu fac similiter.
 Idem Ego pace Christi, pace vestra
 in hoc Pacis negotio dicturus sum.
 Quid Scriptum est? quomodo legi-
 tis? & vos etiam similiter facitote.
 Notum est illud *S. Augustini: Sum-*
mæ Religionis est imitari quem colis.
 Intuemini itaque Salvatorem, & to-
 tum vitæ cursum intuemini. A præ-
 sepi ad patibulum, A fasciis ad Coro-

nam spineam : Ab ipsa Incarnatione
ad Glorificationem, & omnia suavi-
ter *Pacem* redolent, Omnia ad *Pacem*
provocant.

Natus est *Emmanuel* Salvator noster
in auspicato, *Pacis*, tempore, cum
Augustus πολέμῳ πύλῳ διδύγον. —

Plut.

— *Vacuum duellis.*

Hor.

Janum Quirini Clausit.

Angeli feciales denunciant *Pacem*,
Gloria in Altissimis, Pax in Terra.
Christus *Legem Pacis* sanxit: Dili-
gatis invicem. Moriturus *Legavit*
Pacem: *Pacem* relinquo vobis. Re-
surgens *Pacem* pro Strena obtulit;
Pax vobis. In veteri Testamento in-
scribitur *Princeps Pacis*. In novo Au-
thor & *Deus Pacis*. Quare *Beati pa-*
cifici, Beati vos.

Quod superest Patres & Fratres
Valete, instauramini, vosmet conso-
lamini, *idem Sapite, Pacem habete.*

O Spes & Salus Israelis, O Deus
 Misericordiarum immitte Gratia
 tuæ Radios in Corda nostra, jacentes
 excita, languentes incita, Cur-
 rentes dirige. Bonum Opus,
 tuum Opus in nobis per-
 fice usque ad Diem
 Jesu Christi,
 cui &c.

FINIS.

Errata. pag. 7. statuit.

9. illi

Mosaicis

31. Calius.

35. λειτῳργίας

39. oggeſit.

pag. 37. vid. Zanchin
7. in *Responsione Calumnias*
mibi pag. 249.

Et in *respons.* ad *Arrianu*
Antithes. 2j. ad *arg.* op.
2. *Thysal.* 2.
mibi pag. 874.
et. *temo* 8.